

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 4-ik sz., az emeleten Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

télytelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisitor térfogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A lélek titkai.

Az a kép, mit az evangéliom az első keresztényen pünkösdről ad, olyan közvetlen, olyan kézzelfogható és mégis olyan csodálatos. Bámulva tekintünk ama lélek után, mely az első pünkösdkor zúgó szél és tűz jelében vágott magának utat a tanítványok lelkén át a világba, hogy lángba borítsa az ókor egész vallásrendszerét, lerontsa a véres áldozatra szánt oltárokat s azok helyett az emberi sziveket alakítsa oltárrá s ezen az oltárokon az isteni és emberi szeretet örökké égő áldozati tüzeit gyujtsa meg. Bámulva tekintünk utána, mert nem tudjuk, hogy honnét jó és hová megy. Tudjuk, hogy felülről jön, de nem látjuk a kezet a mely azt megindította és nem látjuk, csak sejtjük a végezt, a melyért azt a lelket munkába állította.

Igazán, a léleknek a világban való munkálkodása olyan talánszerű, hogy azt a maga félhomályából teljesen kihámozni nem lehet. Itt van mindjárt előttünk a tavaszi díszben álló természet. Vajon ki tudjuk-e magyarázni, hogy miként áll elő a fűszál, a mező virága! Látjuk a természeti tényezőket, melyek azt létrehozták, látjuk a gyökeret, a levegőt, napfényt, a megázott talajt, a melynek karjai között nőtt fel, de nem látjuk azt a titkos erőt, a mely eme tényező megett állva és intézkedve, megadta annak a növénynek azt a színt, formát, illatot, czélszerű berendezést, a mit annak csak egy öntudatos lélek adhat. Milyen csodálatos, hogy ez az öntudatlan anyag oly valamit állít elénk, mit csak egy művész öntudatos lélekkel működő keze tud utánteremfeni. Vajon nem csodálatos-e a léleknek a földi anyaggal való összeköttetése? . . . Aztán ott van a pök csodálatos hálózata, a méhe szabályos sejtjeze. Azok az öntudatlan teremtmények, a melyek sohasem tanulták a mértan szabályait, nem ismerik a tudatos cselekvés törvényeit, hogyan képesek olyan mértani pontossággal dolgozni, a melyhez a mi fogalmunk szerint tudatos erő kívántatik? Hogyan forr össze a természetben az erő az anyaggal?

TÁRCZA.**Pünkösd . . .**

Pünkösd, virágok, rózsák ünnepe,
Fénysugaraddal itt vagy, itt megint.
Harangok zúgnak, zúgó érekszavuk
Ünnepet ülni, ünnepelni int.

Harangok zúgnak; szárnyaló imák,
Zsolozsmák szállnak a mennyből felé,
Hol millió szív, millió kebel
Nyer ihletet, lesz hő érzétele.

Győzött az igazság, győzött tehát
Az eszme, mit megölt, eltemetett
Zsarnoki félsz; virágok ünnepe
Pünkösd, fényedbe nyert új életet.

Győzött az igazság, győzött tehát.
Győzelmét zendülő szél hirdeté.
Csodás varázstól megszólalt az ajk,
Kettős tüzes nyelv lángja ihleté.

Hatott, hódított a csodás varázs.
A feltámadott eszme szárnyra kelt.
Hódítva hű, lelkes apostolok
Ajkan: oltárt oltár után emelt.

Hódítva ragyogott fel a sötét
Pogány világ fölött a szent kereszt.
Mit hulló vér szentelt, pecsételte:
Az eszme millióknak esdve lett:

Pünkösd! virágok, rózsák ünnepe,
Diadalünnep, fényes ünnepünk,
Ihless! ihless! — ihletve szálljon a
Fény, hit urához imánk, énekünk!

Zendülő szél, s az ihlet szent tüze
Szálljon, áradjon a világra szét!
Milliárd szív fogadja lelkesült
Az igazság győzelme szent hitét!

Borsody Béla.

Aztán épen ilyen csodálatos a lélek működése az embervilágban is; itt sem tudjuk kimagyarázni az egyéniség kialakulását. Bámulva állunk meg a Jézus személye előtt és kérdésbe tesszük, hogy a názáreti egyszerű ács fiából hogyan lehetett Krisztus? Hiába ismerjük az éghajlatot, a szülei házat és történeti viszonyokat, a melyek között fel-ött, mindig kérdés marad, hogy minde tényezőkből hogyan állott elő az a csodálatos egyéniség? Kénytelenek vagyunk beismerni, hogy ő benne Istennek gondolata valósult meg, az ige lett testté, hogy ő benne Istennek lelke törte át a világ véget, természeti tényezőit. És általában Isten lelkének minden hordozója kénytelen beismerni, hogy ő minden nagy alkotásuknál csak az isteni léleknek eszközei voltak. Minden lelkesedés, minden ihlet valami önkénytelen, a mely magával ragadja az embert akaratlanul, s a mely előtt tisztelettel hajlik meg a tömeg s azt kiáltja: itt egy felsőbb erő működött, vajjon mi léssen ebből?

Ilyen titkos és meglepő a lélek működése a népek életében is. Olyan az, mint a nyári zivatar, mely nem soká készül, hanem sebes vágatva hozza össze a fellegetek s kilövellve villámaikat, nagy erővel rázza meg a levegőt, házunk ablakait, s megtisztítva a levegőt, vonul tovább más láthatár felé, itt hagyva az áldásos esőt és harmatot. Ilyen formán működik a lélek is a nemzetek történetében. Ily meglepő volt a csendes biztonságban szendegő világra a reformáció, mely megrázta egész Európát s oly áldásokat hagyott maga után, melyek ma már az egész emberiség közkinésévé lettek. Azután ilyen meglepetésszerű volt a 18-ik századbeli felvilágosodás támadása is. Olyan volt az is, mint valami zúgó szél, mely bejárta Európát s utat nyitott a népek szabadabb gondolkodásának, megingatta a régi megcsontosodott kormányzati elvek és alkotmányos formák korhadat oszlopait s annyira meghódította a közgondolkozást, hogy lassankint azok is szolgálatába állottak, a kik eleinte ellenséges indulattal fordultak el tőle.

A „szeleburdi“.

Irta: MIHÁLYFALVI.

Szele Bandi volt a tulajdonképeni neve; de az ismerősei, barátai csak úgy hívták, hogy „szeleburdi“. Nemesak a színönim hangzással, hanem főképen a valószínű szeleburdiságával érdemelte ki ezt a nevet. Erdélyből származott és csak az önkéntesi évét töltötte városunkban; de ez aránylag rövid idő alatt megismerte őt minden ember és megszerették — különösen a kollegái, sőt a tiszték is. Nem volt nap, hogy valami örületes dolgot ne mivel volna a szeleburdiságával; de oly kedvesen állott neki minden, hogy még a följobbalói sem haragudtak érte, — pedig ez nagy szó a katonaságnál!

Ha a szakaszának „állj“-t vezényelték: a „szeleburdi“ egy lépéssel előbb állott meg a „forsifit“-nál; ha a fegyverfogásnál vezényelték, hogy „suly“ba, ő a vezényszó első szótagjánál be is fejezte a mozdulatot. Ha az „indulj“ vezényszó első szótagját hangoztatta a parancsnok: ő már ment is. Persze ezzel mindig elrontotta az egész csapat mozdulatát. Ha táborozási gyakorlaton voltak, bizonyosan vagy elfogatta magát, vagy pedig ő fogott el valakit — az ellenség helyett — a saját csapatjából; s ilyenkor oly hévvel és buzgósággal igyekezett baklövését igazolni, hogy lehetetlen volt rá érte haragudni.

El is néztek neki a tiszték mindent, mert szerették minden szeleburdisága mellett is, főleg azért az ötleteségeért, a mivel mindenféle zavaros helyzetből, rögtönözve ki tudta magát vágni. Oly bravurosan „anzágotolni“, mint ő, nem tudott senki az ezredben; és az ő anzágotolása nem közönséges hazudozás volt, hanem — bár nyilvánvaló volt, hogy nem igaz — mégis oly közel járt a valósághoz, hogy az ember szinte zavarba jött, bármennyire tudta is az ellenkezőjét, hogy — hátha mégis a „szeleburdinak“ van igaza!

Hanem sarzsit mégsem kapott a „szeleburdi“. A katonai szolgálat gyakorlati részéből semmit sem tudott produkálni. Ha neki vezényelt más, akkor rosszul csinált mindent; ha pedig ő vezényelt másnak, akkor a vezényszót vagy elsiette, vagy elhuzta, hogy a kívánt mozdulatot

Jövel, óh jövel szentlélek, Istennek titkosan működő ereje, indíts minket pünkösdli lelki kirándulásra, hogy szárnyaidra ülve, mint egykor az imádkozó apostolok, felkereshessük az örökkévalóság aranytermő partjait s onnan kincsekkel megterhelve térhessünk haza Jövel és támassz ihletett embereket ennek a bágyadt kornak, mely egethordó próféták és költők hijával van! Jövel és tisztítsd meg a szabadság és felvilágosodás már-már begyepesedett útját Jövel, virrassz ránk egy új és nagy világpünkösdöt!

Ruszkay Gyula.

„Vármegyénk érdekei.“

Minapában e czim alatt közlött cikkünk a borsodvármegyei közvélemény organumait is nagyban foglalkoztatja, amennyiben a szomszédból egyszerre két laptársunk is válaszolt reá.

A vármegye hivatalos közlönye, a „Borsod“ így ír: „Vármegyénk érdekei“ czim alatt hosszabb cikket közöl a „Gömör-Kishont“ czimű lap, multheti számában, a melyben nem kevesebbet kíván, minthogy Gömörvármegye hivatalos rendei tegyék meg a kellő lépéseket aziránt, hogy vármegyéjük határa kiigazítsassék, illetve kikerekítsessék oly módon, hogy Ózd völgye és vidéke Sajó-Németi, Királd, Mercse, Bányászás, Várkony, Ózd, Bolyok, Csépany, Disznósd, Járdánháza, Sikátor, Domaháza, Nádásd, S. Velezd és Düböcsány községekkel Gömörvármegyéhez csatoltassék. Hozzá teszi ugyan a nevezett lap, hogy mind e kikerekítés Borsodvármegyével kölesönösen, egyetértve történék, és megfelelő ellenszolgáltatások mellett, de mielőn a Gömörvármegyéhez csatolandó községek és területek pontos és részletes megjelölésével megmutatja azt, hogy mit kellene nyerni Gömörvármegyének, akkor egy szót sem szól arról, hogy mi volna a Borsodvármegye részére adandó ellenszolgáltatás és mi volna Borsodvármegye nyeresége.

Szerencse, hogy a „Gömör-Kishont“ cikke csupán egyéni s hozzá még nagyon is önző felfogás szüleménye, s szerencse, hogy ez a dolog nem a cikkíró, de még nem is Gömörvármegyén áll, mert különben komolyan meg kellene ijednünk vármegyénk területének ily nagymérvű megcsontolása felett. Hogy is ne! Egyszerre 15 községet a virágzóbbak közül, egy nagy vagyárral, több bányateleppel stb. — átszatelni, nem volna bolondság.

Nem sokat hajtának azonban az efféle öhajtásra, mely nem sokkal többet ér Gömörnek egy édes álomnál,

lehetetlen volt rá megcsinálni. S ilyenkor még neki állt följobb, hogy hát — más se tud semmit.

Mikor azonban közelgett a tisztí vizsga ideje, barátságosan figyelmeztették a tiszték, hogy ő, azon sehogysam fog átmenni, s ha nem akarja a keserves második évet is leszolgálni, jó lesz, ha valami alkalmas protekcióval kieszközli a szabadságoltatását. Pedig hát a „szeleburdinak“ épen nem volt protektora, s így tisztában lehetett a felől hogy *kéteves* egyéves önkéntessé fogják mihamar avatni. Gondolkozott is ezen a szomorú jövőn, — de azért az sem rontotta el az ő szokott jó kedvét.

Végre is elérkezett a vizsga ideje s megjött a dandárparancsnok is, Z tábornok, hogy a vizsgabizottságban elnököljön. A vizsganap előtti délutánon a „szeleburdi“ gondolataiban elmélyedve sétált a Szechenyiliget kanyargós sétányain. Az őszi csend leszállt már a tájra, madárdal alig hallatszott, a virágok pedig — a krizantémok és egy pár elkésett Nil marsall kivételével — immár többnyire csak sárguló levelekkel pompáztak.

A „szeleburdi“ megkerüli a zenepavillont s amint annak tulsó oldalára ér, megdöböneve áll meg egy pillanatra, mert közvetlen előtte egy szép, karsu fiatal hölgy áll. A ligetben nem jártak sétálók s kihaltak látszott már előtte minden, azért lepte meg e váratlan találkozás. És hozzá a szép hölgy előtte teljesen idegen, akit ő — pedig az egész várost és környékét jól ismeri — még sohasem látott. A szép hölgy is meglátta a csinos önkéntest és láthatóan zavarba jött; a „szeleburdi“ önkéntelenül közeledik hozzá, a mi növelni látszik a nő zavarát s napernyőjével izgatottan turkálja a prondot. A „szeleburdi“ előnyére magyarázva ezt a föltűnő izgatottságot, az ő szokott gyors elhatározásával a hölgyhöz lép — s mert az se nem tiltakozik, sem el nem fut tőle — megragadja karsu derekát, magához öleli és hirtelen egy egészséges csókot csattant az arezára. A meglepett hölgy fölsikolt — és erre széjjel nyílik az őszi hűvös légtől megtépett rózsabokor s kilép onnan — a dandárparancsnok, Z tábornok, kezében egy szép teatársával.

ha egyszermind nem tudnánk magunk is azt, hogy Gőmrármegye hivatalos körei csakugyan foglalkoztak már, vagy talán foglalkoznak ma is efféle kikerekítési kérdésekkel, ha nem is olyan mohó étvágyat tanusítottak ebben, mint a „Gömör-Kishont“ ciklikirója. Nem foglalkoznánk vele, ha érveit között plauzibilisnek látszó indokok is nem fordulnának elő, mint pl. a többek közt az, hogy Borsodvármegyének e vidék mostoha gyermeke, mivel Ózd és vidéke számára sem járásbírószágot, sem adóhivatalt ki nem eszközölt s e vidék lakóinak a távoli S.-Szentpéterre kell zárandokolniok, akár igazságszolgáltatásban, akár pedig adófizetésben akad valami dolguk. Ez az érv valóban látszik, de csakis látszik. Mert hiszen, hogy Ózd völgye és vidéke mindjárt megkapná a járásbírószágot és adóhivatalt, mihelyt Gőmrármegyéhez csatoltnánk, az legalább is kérdés. Nem hisszük, hogy Gőmrármegyének nagyobb hatalma és befolyása volna ebben a tekintetben a kormánynál, mint van nekünk, avagy tán nyomósabb érdeket tudna ott előállítani. Hiszen mi évek óta küzdünk, feliratozunk és deputációzunk az ózdi járásbírószágot és adóhivatal érdekében minden siker nélkül. Hogy ez Gőmrármegyének egy csapásra sikerülne, az nem valószínű, mert bizonyosan más fontosabb körülmények és érdekek gátolják egyelőre azt, hogy Ózd igazságszolgáltatási és adófizetési központ is legyen. E szerint tehát Ózd és vidékének községei maradnának a régi helyzetben, vagy talán még rosszabbban, mert körülbelül Rimaszécsét kapnák meg járási központul, a mi határozottan rosszabb helyzet volna.

No de hát erről ne is beszéljünk. Akademiikus diskusziókra nincs szükség. Foglalkozunk csupán reális kérdésekkel.

Ezek a reális kérdések pedig valóban azok, a miket a „Gömör-Kishont“ is annak tart, de mi is annak tartunk, t. i. az ózdi járásnak igazságszolgáltatás és adóügyi kezelés tekintetében való elhagyatottsága. Ez már komoly kérdés. Ez olyan állapot, a melyen — de hisz ez már mi régóta érezzük — okvetlenül segíteni kell. Persze nem a Gőmrármegyéhez való csatoltság által, hanem aképen, hogy ezt az égető kérdést elaludni ne engedjük, hanem tápláljuk a tüzét, fenntartsuk és sürgezzük mindaddig, a míg csak eredményhez nem jutunk. Hiszen a nemrégiben fönt járt küldöttségnek már is kedvező választ adtak a miniszterek, mint a hogy mást nem is adhattak, mert hiszen az nem sovinizmus, nem kapzsiság, ha egy nagy vidék számára, a mely virágzó gyárral, több bányával és ipartelepvel bír, népessége nagy, és még sincs sem járásbírószága, sem adóhivatala, mondjuk, egyáltalán nem kapzsiság az, hanem a legjogosabb közérdek, ha e vidék részére járásbírószágot és adóhivatalt követelünk.

Ne hagyja tehát elaludni a dolgot vármegyénk közönsége, mert ime milyen tőkét kovácsol magának a szomszéd Gőmrármegye ebből a helyzetből. Olyan fontos és olyan sürögés kérdés ez, hogy kötelessége vármegyénk közönségének mindannyiszor, valahányszor hallatni alkalmat nyílik, azt valóban erélyesen felelelni. Így a legközelebbi júniusi közgyűlésből sem fog ártani, ha egy figyelmeztető feliratot küldünk az illetékes miniszteriumhoz, hogy már az ózdi járásbírószágot dolgában kedvező ígéretet is kaptunk és idején volna, annak mielőbbi megvalósítása.

A „Borsod-Miskolci Hírlap“ pedig az „Ózdi járásbírószágot“ cím alatt foglalkozik a kérdéssel következőképpen:

A mult évben mozgalom indult meg megyénkben az iránt, hogy Ózdon járásbírószágot létesítsék s e célból küldöttség is járt a kormányköröknél. A miniszterek szívesen is fogadták a küldöttséget és megígérték, hogy a kérelmet tanulmányozni s lehetőleg teljesíteni fogják. Az így azonban még a régi állapotban van, legalább azóta semmi hír sem érkezett, mely a kérdés előbbre viteléről tanuskodnék. Pedig, hogy mennyire szükséges és fontos volna, hogy az ügy már a megvalósulás stádiumába lépjen, az a körülmény is tanusítja hogy a szomszéd Gőmrármegyében oly nemű törekvés észlelhető, mely Ózd vidékének Gőmrármegyéhez való csatolását tüzte ki célul. — Persze ehhez nekünk is van szavunk s a gőmöriek törekvésével egyet nem érthetünk. — Megyénk e jelentőségteljes vidékéről le nem mondhatunk,

— Önkéntes! — rivalt a mogorva hadi a „szeleburdi“-ra — mit csinál maga, hogy meri megcsókolni a feleségemet?!

A „szeleburdi“ háptákba vágja magát, mintha nyársat nyelt volna s átlátna gyorsan a helyzetet, nem kevésbé erélyes hangon parizoz:

— Tábornok ur alázatosan jelentem, — hogy mert rózsát lopni?!

A tábornok meglepődve e váratlan és szokatlanul merész, de egyuttal nagyon is jogosult kérdésre, megfedlekzik — talán először életében — állásáról s a helyzet sulya alatt önkéntelenül mentegeti magát:

— A feleségemnek szakítottam . . .

De hirtelen magához térve pillanatnyi zavarából, kettőzött erélyvel teszi hozzá:

— De magának ahhoz semmi köze! A feleségemet maga megcsókolta, azért lakolni fog.

A „szeleburdi“ épp oly erélyesen vág vissza:

— A virágok letépeése öt forint bírság terhe alatt tilos! — s ezzel egy közeli figyelmeztető tábláskára mutat. — Én a tábornok urat föl fogom jelenteni!

És mielőtt a tábornok e vakmerő fenyegetésre magához térhetett volna újabb meglepetéséből, a „szeleburdi“ barátságosan hozzá lép s engesztelődött hangon így folytatja:

— Hanem legjobb, ha kiegyezünk. En is tettem olyat, amit nem szabad, a tábornok ur is; legjobb, ha egyikünk sem úti dombra a másik bűnét. En a méltóságos asszonytól ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek (s ezzel a fiatal hölgyhöz lépve, kezét megcsókolja), a tábornok ur pedig hallgat az egész dologról; akkor aztán én is hallgatok a rózsálopásról.

— Igen, igen, nem csinálunk belőle semmi nagy dolgot, — vágott közbe a tábornokné s engesztelőleg fogta meg férje karját.

A tábornok bosszusan rágta a bajuszát, de okosabbnak látta engedni, semhogy esetleg nevétségessé tegye magát s magas állását, s engedékeny hangon szólt:

— Hát jól van, önkéntes, tegyünk úgy, mintha nem történt volna semmi . . .

de nem lehet tagadni, hogy Ózd vidékének nagy hátrányára szolgál a járásbírószágot hiánya, s hogy igazságszolgáltatási és adóügyekben még mindig a távoli Sajó-Szent-Péterre kell zárandokolniok. Sürögés és fontos dolog, hogy az ózdi járásbírószágot kérdése mielőbb megoldassék. Talán most a képviselőválasztás előtt az orsz. képviselőurak is nagyobb figyelmet fognak szentelni a megyei érdekeknek s kell is, hogy erre a kérdésre nemcsak az ők, de megyénk vezérferfiainak figyelme is ráterelődjék. Ez olyan közügy, melynek hasznát az egész megye érezné s éppen ezért szükséges, hogy nagyobb buzgalmat szenteljünk neki s igyekezzünk mielőbb megvalósítani.

Tisztelt szomszédainknak fentebb egész terjedelmekben kiadott felterjesztéseikhez lapunk szerkesztője egyelőre a következő megjegyzéseket fűzi:

Örömmel szolgál, hogy e már nagyon is megérett kérdés a szomszéd vármegyében is visszhangra talált, s ott is foglalkoznak a „kikerekítés“ munkálataival.

Mert az álm valósággá csak akkor lesz, ha arról reálisan is gondolkozunk, ha azt magunk is óhajtjuk, hogy megvalósuljon.

Téved azonban a „Borsod“ ciklikirója, midőn felpanaszolja, hogy nem teszek említést mi volna a Borsodvármegye részére adandó ellenszolgáltatás a Gőmrármegyéhez csatolandó Ózd völgye és vidékéért. En úgy hiszem erre is megfelelttem cikkemben, midőn kölcsönös megállapodásról, s bizonyos ellenszolgáltatásról teszek említést. Hogy miért nem határozta meg szűkebben az ellenszolgáltatást, az abban leli magyarázatát, mert nem akartam esetleg egy oly ellenszolgáltatást felajánlani, mit Borsodvármegye el ne fogadna.

En egy gondolom, földrajzi tekintetben is Borsodvármegyéhez tartozandó, adminisztratív is helyesebb volna, ha Imola, Káno, Ragály, Zubogy, Trizs, Zádorfalu, Alsószuha, Kecő községek bekebelezetnének Borsodvármegyébe az ellenszolgáltatás fejében, mihez kiegészítésként Gőmrármegye bizonyos anyagi jutalékkal is járulna.

Cikkemben egy szóval sem teszek említést, hogy hibáztattam Borsodvármegyét azért, mivel Ózd és vidéke számára sem járásbírószágot, sem adóhivatalt ki nem eszközölt. A „Borsod“-nak ezikke feleliti, mily hatalmas és befolyása van a kormánynál ennek kivételére, szemben Gőmrármegyével. Ha e ténnyel lép a cikk írója, a protektort mérlegelve, ugy nem vonom kétségbe övé a dicsőség; de ha jogosság, méltányosság s igazság s a közönség közérdeke fog szem előtt lebegni a kormány előtt, ugy legalább sejtjük, hogy tervünk kivihető lesz. De a „Borsod“ szellemében nem is lehet keresztül vinni. Mert ha az állapot így marad, ugy Ózdnak nincs oly érdeke, hogy miatta külön járásbírószágot kellene felállítani, legfeljebb ha a Sajó-Szent-péterit eltörölnék, ez pedig bajosan kivihető, mert ott nagyon is jó helyen van a központ. Ha pedig a már említett kikerekítés kérdése megvalósul, ugy nem gondolom, hogy a félre eső, járásának szélén fekvő Ózd lenne ugy igazság- mint köz- igazgatási tekintetében is központ. Mint már kifejtettem, erre egyedül alkalmas hely Putnok, e vidék gőczpontja. Itt kellene tehát a kikerekítés után a központot létesíteni, midőn Putnok rövid idő alatt Gőmrármegye egy személyi mint kereskedelmi forgalma tekintetében egyik legvirágzóbb helysége lenne. Rimaszécsét az ózdi járás központjává tenni — a „Borsod“ szerint — nézetünk szerint lehetetlen.

Munkálkodjunk, lépünk érintkezésbe Borsodvármegyével e kérdésben, hogy mielőbb rendezhessük e fontos, ugy Borsod mint Gőmrármegyét is oly nagyon érlelő ügyet, kölcsönösen állapodjunk meg a közérdekek szem előtt tartása mellett, hogy e kikerekítés mielőbb tényé váljon.

Dr. Dienes Gyula.

Iparosok nyugdíjintézete.*)

Minden hosszabb bevezetés nélkül azon kérdést vetjük fel: időszerű-e foglalkozni a kisiparosok nyugdíj-

*) Lapunknak egy barátjától kapjuk e becses munkát, melyet azzal az óhajjal adunk ki, vajha azzal iparosaink körében behatóan foglalkoznának, hogy így a felvetett életrevaló eszme, minél előbb megvalósítható lehessen. Szerk.

— Igenis, tábornok ur — vágott szavába a „szeleburdi“ — becsületszóra, hallgatni fogunk! Hanem azt a szép rózsát, ha a kertőr megtalál lelni bennünket, majd én vállalom magamra, hogy én szakítottam — a méltóságos asszony számára!

S ezzel a rózsát kérdés nélkül elveszi a tábornok kezéből s ügyes pukedlivel átadja a tábornoknének, aki mosolyogva fogadja el tőle, sőt még meg is köszöni.

A tábornok, hogy némileg ura maradjon a helyzetnek, megkérdézi a „szeleburdi“-tól hogy — hogy hívják?

— Szele Bandinak hívnak — válaszol az a nált megszokott könnyedséggel — de a pájtásaim csak „szeleburdi“-nak neveznek.

— No, ez rá is illik, — felelte rá a tábornok — És különben is holnap kezdődnek a tisztí vizsgák, ugy-e maga is ott lesz?

— Igenis, tábornok ur!

— No, hát majd gondom lesz rá . . .

— Nagy hála rá kötelez vele, tábornok ur, mert az igazat megvallva, nem vagyok valami vérmes reményekre jogosítva . . .

— Nem ugy értettem! — vág bele a tábornok tettetett szigorral.

— Dehogyan nem, ugy értetted biz azt — szól bele a tábornokné. — Ilyen kedves fiatal embert nem szabad megbuktatni, sőt azon kellene lenni, hogy ténylegesíttesse magát.

A tábornok erre már nem szólt; érezte, hogy a hadi taktika által az ily kétes kimenetelű ütközetekre előirt „födött visszavonulás“-nak sohasem volt alkalmasabb pillanata, mint most. Rövid intéssel elbucszott a „szeleburdi“-tól, míg a szép asszony bucsuzó tekintete nagyon is hosszan maradt az önkéntes arcára függesztve.

*

Másnap a „szeleburdi“ sikerrel letette a tisztí vizsgát s mindjárt jelentkezett a tényleges szolgálatra.

*

Most pedig a „szeleburdi“ dandárségdtiszt Z . . . tábornok mellett s mindennap együtt lovagol ki a tábornoknéval, aki még most is szép és kedves asszony.

intézetének létesítése gondolatával? s ha igen, kivihető-e általában, s különösen Rimaszombatan?

A mi az időszerűséget illeti, az ugyancsak megvan Elég megállapítani azon közismeretű tény, miszerint kisiparosaink anyagi helyzete hazaszerte husz éven át, máig évről-évre hanyatlak. — Kétségtelen, hogy más időköt élünk, mint pár évtized előtt is. Ma már kisiparosaink — ritka eseteken kívül — vagyont gyűjteni, vagy legalább családjukat közepesen biztosítani képtelenek. — Legtöbb esetben, minden szorgalom után is, ki vannak téve az inségnek, sőt a nyomornak.

Elvitázhatatlan, hogy a közgazdasági országos viszonyok állandóan nyomottak, — a gyáripár terjedésével a kisipar termékei a versenyt meg nem bírják, — az egyén szükségletei fokozódnak, — mindezek és valamenynyien annál több ok arra, hogy magát és családját minden eshetőség ellen állandóan biztosítsa még akkor is, ha a tisztességes megélhetés feltételei jobbra fordulnak. Sőt annál inkább és annál bizonyosabban.

Ehhez hát szó sem fér.

Hogy a kisiparosok biztosításának, jobban mondva nyugdíjazásának gondolata időnkint már felmerül, azt több ipartestület, különösen a kolozsvári, beható tanácskozásai bizonyítják, — sőt többet mondunk — hogy a külföldiek példáját ne is említsük — a budapesti szakiparosok több egylete áll fenn és virágzik azon czéllal, hogy a munkaképtelen iparosok, azok özvegyei és árvái — több-kevesebb, időleges vagy állandó segélyben részesülhessenek.

Külömben, ha az állami, törvényhatósági, nagy vállalatok alkalmazottjai, sőt az ipari, legújabbban a földmívelő gazdasági segéd munkások, eselédek — törvényhozás útján — nyugdíjban s illetőleg megfelelő segélyben részesülhetnek, — nem látjuk be, miért ne lehetne erős akarattal, társulás útján, az iparosok részére, saját erejükkel létesíteni olyan intézményt, mely első sorban az intézet tagjai érdekeit kell megvédeni?

Elvileg tehát ez is megoldott kérdés nemesak általában, de a rimaszombati iparosokra nézve is.

Természetes, hogy a kisiparosok nyugdíjintézetének létesítése — a komoly, erős akarraton, az erők egyesítésén kívül — attól függ, hogy milyen alapon s milyen szervezeten épül fel.

Ha tisztában vagyunk a czéllal, tisztában kell lennünk az ehhez vezető eszközökkel is. — Ez okból megkísértjük vázolni az intézmény körvonalait; — talán érdemes lesz illetékes körökben szót tenni annál inkább, mert lehetetlen félreismerni lapunk azon törekvését, hogy minden közérdekű óhajtsanak, ha kell ismételve is hangot adjunk.

Egyébiránt e tervezetet — anélkül, hogy a részleteket felölelni kíváná — következőkben ismertetjük:

Iparosok nyugdíjintézete:

1. Tagjai:

Önálló iparosok és segéd-szak-munkások (tanoncok kivételével).

2. Alap- és jövedelmei:

a) Az intézet tagjai beírás címén befizetnek egy százalékat egyszer s mindenkorra,

b) tetszés szerint megállapított egy évi jövedelmének (100–1000 k.) 10 százalékát tíz éven át egyenlő havi részletekben, — alapítványul;

c) ugyanazon alapítvány négy százalékát nyugdíjaztatása napjaig,

d) hagyatékot és adományok a közönség köréből.

A fenti a) d) alatti bevétel feltétlenül az alapot illeti, — a b) c) alatti azonban csak annak kamatja, míg az intézetből önként kivett tag alapítványának és tagdíjának visszafizetését követelheti.

Minden tagnak jogában áll, hogy alapítványát időnként emelje, avagy leszállítsa a befizetés arányában, — valamint az is, hogy a b) c) szerint befizetett összeg 90 százalékát, kölcsönképen kikérje, de köteles azt 1/4 évi részletekben, 4 százalékos kamatokkal, az intézet részére — tagsági jogai elvesztésének terhe alatt — visszafizetni.

Újra belépés esetén a a) alatti beírás díj újból befizetendő s a nyugdíjazás ideje ezen naptól kezdődik, ha csak a hátralékos alapítvány és havi díj is meg nem térítettik.

50 éven túl belépő tag köteles alapítványának még 50 százalékát korpóték címén, ugyanazon feltételek alatt, az alaphoz befizetni.

3. Nyugdíjazás, ellátás:

A tag alapítványának befizetése és illetőleg 10 év előtt egyáltalában nem nyugdíjazható; özvegye, gyermekei ellátást nem igényelhetnek, — időelőtti munkaképtelensége, avagy elhunytja esetén, alapítványa és tagdíja, kamatok nélkül neki, esetleg családja törvényes közvetlen tagjainak, az intézet részéről azonnal visszafizetendő.

Tíz éven túl a tag alapítványának 40 százaléka évi nyugdíjképen, s illetve azon túl, minden iparában eltöltött év után 2%-kal több nyugdíj illeti meg.

Hatvan éves koron túl a tag nyugdíjaztatását kérheti, ha iparát sem önállóan, sem munkavezetője által nem gyakorolja, munkaképtelenség esetén pedig hivatalos orvos bizonyítványa alapján az intézet részéről nyugdíjazása kimondandó.

Az özvegyet férje nyugdíjának 1/2, törvényes kiskoru gyermekeit személyszerint, betöltött 16 éves korig, 1/4 része illeti meg, de összege nem lehet nagyobb, mint a családó nyugdíja.

Az özvegynek férjezesetén ellátási igénye nincs, ha csak újból megözvegyülne.

4. Kezelés.

Az alap kivétel nélkül csak a m. kir. postatakarék-pénztárban kezelhető aképen, hogy a tagok részéről befizetések, valamint pénzfelvételek csak személyesen vagy jogosítottak megbízottjai útján teljesíthetők, még pedig befizetés esetén az intézet nyilvántartója által kitöltött cheque lapon, a helybeli kir. postahivatalban, melynek megtörténtét a befizető szelvényvel, bejegyzés végett, igazolni köteles, ellenben a pénzfelvétel az intézeti igazgatóság utalványának bemutatása alapján, a cheque nyilvántartási bejegyzése után, a postahivatal eszközlí.

5. Igazgatás

Az intézet tagjai évenként egy rendes, esetleg egy rendkívüli közgyűlést tartanak.

Vezetői: igazgató, ellenőr, váltakozó bizalmi férfiak, mint kiküldöttek, s egy nyilvántartó, ki egyuttal az in-

tézet jegyzője, de szavazattal nem bír; állása tiszteletbeli, rendes fizetést nem kaphat, legfeljebb némi jutalmat három évi szolgálat után.

Ennyi az, mit általánosságban jelezni kívánunk, hézagosan ugyan, de legalább főpontjaiban megérthető módon, s hogy ez intézmény gyakorlatilag is minden különös nehézség nélkül kivihető: megvilágíthatjuk egyszerű számitással.

Rimaszombatban — mondjuk — van 100 önálló iparos, olyanok, akik hajlandók egyenkint — átlag — 400 koronát alapítványul és a 4 százalékot havi járulékul befizetni. Ez 10 éven át havi 4 korona 66 fillér részletekben egyenkint 560 korona, összesen 56000 korona, megközelítőleg 76000 korona tőkére növekedik, melynek 37 százalékos kamata mintegy 2800 korona évi jövedelmet biztosít. A létszám legkedvezőtlenebb esetben 10% -os alapon, a nyugdíj évente 1600 kor. — fill. özvegyi ellátás czimén 800 kor. — fill. gyermekek nevelési segélye 400 kor. — fill.

összesen 2800 kor. — fill. évi kiadást okoz eltekintve attól, hogy a beiratási díjak, s a valószínű adományok, az alap jövedelmeit is növelik

Egyszóval az iparosok nyugdíj-intézete — úgy véljük — létesítendő és létesíthető már csak azért is, hogy a megszorult iparos *olcsón, könnyen beszerezhető hitelt kaphasson*; a pénzkezelés — ami nagy fontos ságu — ez intézetben, postatakarékpénztár útján *mindenesetre biztosított*; maradandó tőkéjét gyümölcsöztetheti úgy, hogy számba nem vehető esekély költségbe kerül, s csak — aránylag — rövid idő kérdése lehet az, hogy ez intézmény mielőbb megkezdhesse áldásos működését.

Legyen a kezdeményezés érdeme és dícsősége kizárólag a rimaszombati iparosoké! — ó.

Orvosok és gyógyszerészek közgyűlése

A gömörvármegyei orvos-szövetség s az orvosgyógyászati egyesület folyó hó 21-én Rimaszombatban, a nyári kaszinó helyiségében tartotta közgyűlését dr. *Löcherer* Tamás elnöke alatt. Jelenvoltak: dr. *Maurer* Arthur (Rozsnyó), dr. *Urszinyi* Gyula (Putnok), dr. *Gócsó* Gusztáv (Harkács), dr. *Honczey* Gyula (Kokova), dr. *Drachslér* Adolf (Csetnek), dr. *Schwarz* Márk (Tiszolca), dr. *Hruska* János dr. *Sailer* Károly és *Thomka* László (Nyusztva), dr. *Danis* János (Balog), dr. *Borsócski* Árm n (Féled). Városunkból: dr. *Lichtschein* Adolf, dr. *Szabó* Károly, dr. *Fodor* Béla, dr. *Meskó* Miklós, dr. *Bleier* Leó és dr. *Kármán* Aladár orvosok, *Geduly* Géza és *Kishonthy* József gyógyszerészek.

A gyűlést dr. *Löcherer* elnök szép szavakkal nyitotta meg, s megemlékezett mindazon eseményekről, melyek az orvosi közügyek terén az utóbbi időben előfordultak. A dr. *Szabó* Károly pénztárnoki jelentése után több társasági megkeresése tárgyalatott, s a közgyűlés a Fehér-, Zala-, Bács-Bodrogvármegyei és Kolozsvár átirataihoz hozzájárult. Ezek többnyire a betegsegélyező pénztári és a közegészségügy államosításáról szóló törvényjavaslatra vonatkoznak. Közölte az elnök a június 2-án Budapesten tartandó szövetségi kongresszusra küldött meghívót, s a tagok között dr. *Urszinyi* putnoki orvos jeles művét: „Orvosi jó tanácsok“ című füzetet a tagok között szétosztotta.

Ezután a tisztújítás ejtetett meg. A következő három évre megválasztottak: elnök: dr. *Löcherer* Tamás, al-elnökök: dr. *Maurer* Arthur és dr. *Meskó* Miklós, jegyzőkké: dr. *Kármán* Aladár és dr. *Urszinyi* Gyula, pénztárnokká: dr. *Szabó* Károly. A választmány tagjai lettek: dr. *Lichtschein* Adolf, dr. *Zehery* István, dr. *Pósch* Dezső, dr. *Kengyel* János, dr. *Tóthy* János, dr. *Fodor* Béla, dr. *Schvirian* János, dr. *Krees* Gyula.

Ezután az orvosgyógyászati egyesület ügyeinek tárgyalására tértek át. *Kishonthy* József pénztári jelentése tudomásul vétetett, s itt is megejtették a tisztújítás, mely egyhangulag történt. Elnök lett: dr. *Löcherer* Tamás, titkárok: dr. *Kármán* és dr. *Hajcsy* Sándor, pénztárnok: *Kishonthy* József.

Végül dr. *Meskó* Miklós főorvos a vármegye múlt évi egészségi állapotáról, dr. *Kármán* Aladár kórházi orvos a kórházi betegforgalomról összeállított statisztikai adatokat terjesztette be s utóbbi egy érdekes kórházi esetet adott elő. *Kishonthy* József pedig a legújabb gyógyszereseket mutatta be.

A közgyűlés déli 1 órakor ért véget, s ekkor az egész társaság bevonult az elnök házához, s itt az elnök és szeretetreméltó neje a fehér asztalnál látta szívesen a közgyűlés tagjait. A pompás ebéd folyamán dr. *Urszinyi* Gyula, *Geduly* Géza és dr. *Borsócski* Árm in mondtak talpra esett pohárköszöntőt, s szép szavakkal éltették az elnököt mint házigazdát is családjával együtt. — A társaság a késő délutáni órákban oszlott szét.

Hírek és vegyesek.

Meghívó jubileumra. A nagyrőcei állami polgári iskola fennállásának negyedszázados évfordulója alkalmából 1901. június hó 8-án rendezendő ünnepélyre ezen iskola volt tanárait, tanítványait s a közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség.

Uj pénzügyigazgató helyettes. Az eddigi h. pénzügyigazgatót az elbetegesedett Papp László tudvalevőleg nyugalomba vonult s már el is költözött városunkból. A pénzügyminiszter a megüresedett állásra áthelyezte Ipolyságról az ottani h. pénzügyigazgatót: *Szombath* Györgyöt, ki titkári minőségben már működött itt, s általános rokonszenvenek és nagy népszerűségnek örvendett. Ez áthelyezést megiszerte örvendetesen fogják tudomásul venni, mert *Szombath* György nemesak pontos és lelkiismeretes tisztviselő, de humánus gondolkodású és méltányos ember is. Öszintén üdvözlőjük!

Hivatalos körut. *Kubinyi* Aladár kir. törvényszéki elnök a kir. törvényszék területén levő járásbíróságok időszakos megvizsgálására városunkból elutazott.

A pünkösdi ünnepeken mint értesülünk a helybeli róm. kath. templomban az isteni tisztelet nagy vegyes női- és férfi énekkar közreműködése mellett lesznek megtartva. Részt vesznek *Váry* János karnagy vezetése mellett az énekkarban *Kolbay* Sándorné, *Stolcz* Jolán, *Beliczky* Erzsike, *Vályi* Lenke, *Gallusz* Péter, *Kishonthy* József, *Majláth* Arnold, *Markovics* Géza, dr. *Mészáros* István, *Fekete* Mihály és *Perecz* Samu. Ez alkalommal *Führer* egy ünnepi miséjét fogják előadni.

Szabadság. Dr. *Hányi* Győző kir. ügyész egészségének helyreállítása czéljából 4 heti szabadságra távozik városunkból. Ezen idő alatt dr. *Mészáros* István fogja az ügyészséget vezetni, kinek a kassai kir. főügyészség — mint halljuk — dr. *Minich* Jenő kir. alügyészt fogja kíséretül küldeni.

Áthelyezés. *Bazilidesz* Barna kir. aljárásbíró, Balassa-Gyarmatról a tornallyai kir. járásbírószághoz helyezettett át.

Halálozás. Egy jóra való derék polgártársunkat ragadta el a halál f. hó 17-én. *Jakovecz* Alajos kőfaragó mester 50 éves korában 3 napig tartó betegség után elhunyt. A városi képviselőtestület választott és a polgári olvasókör választmányi tagja volt, s hirtelen halála öszinte részvétet keltett, a városházára, polg. olvasókör és kath. kör helyiségére kitépték a gyászlobogót. Temetése f. hó 18-án nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében.

Tavaszi mulatság. A helybeli egy. prot. főgimnázium ifjusága és polgári leányiskola f. hó 31-én a szabadkai erdőben táncmulatságot rendez. Reggel 8 órakor az ifjuság kivonulása az erdőbe s a tánc délután 3 órakor veszi kezdetét. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot egy-két nappal később tartják meg.

Az orsz. tornaversenyen főgimnáziumunk felsőbb osztályu tanulói közül 33-an vesznek részt *Szentesi Tóth* Kálmán tornatanár vezetése alatt. A tanárok közül *Bodor* István igazgató, dr. *Veres* Samu és *Böhm* János kísérik fel az ifjuságot Budapestre, hol a versenyeket rendező bizottság fogadja és szállásolja el a csapatot. A versenyek pünkösdi első és másodnapján lesznek. Ohajtjuk, hogy ifjuságunk vállalkozását siker koronázza.

Eljegyzés. *Pokoly* István nagyrőcei áll. kereskedelmi iskola tanára, a nagyrőcei ifjúság egyik kedvelt alakja f. hó 16-án jegyet váltott *Machan Ilonkával* Nagy-Rőczen.

Halálozás. *Molitorisz* János, volt nagyrőcei kir. járásbíró, ki széles körben közszeretnek és tiszteletnek örvendett, f. hó 20-án 77 éves korában meghalt. Temetése ma 22-én megy végbe. A család következő gyászjelentést adta ki: özv. *Steglehner* Lajosné szül. *Molitorisz* Elza és gyermekei: *Etelka* és *Gyula*; *Perjessy* Lászlóné szül. *Molitorisz* Etelka valamint férje és gyermekei: *László*, *Alice* és *Irenke*; *Grüner* Lipótné szül. *Molitorisz* Irén, valamint férje és gyermekei: *Etelka*, *Miezi* és *Károly*; *Molitorisz* Zoltán, a maguk és számos rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb apa, nagyapa, após és rokon mosócezi *Molitorisz* János nyug. kir. járásbíró, Gömörvármegye törvényhatósági bizottsági-, Nagyrőce r. t. város képviselőtestületi tagja és a nagyrőcei ág. ev. egyház volt felügyelőjének, f. hó 20-án reggel 1/4 órakor, élete 77-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytat. A drága halott hült tetemei f. évi május hó 22-én d. u. 3 órakor fognak az ág. evang. egyház szer-tartása szerint a nagyrőcei sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Áldás és béke poraira!

Majális. A katolikus olvasó-egylet, mint már megírtuk, f. hó 27-én, pünkösdi hétfőjén, a Széchenyikert fedett táncz helyiségében telerészben egyleti házalapja és felérésében a felállítandó apca-zárda javára majális rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépti-díj: személyenkint 1 korona. Kedvezőtlen idő esetén a majális június 2-án ugyanott fog megtartatni. A majális megtartását a rendezőségnek az egyleti helyiségből délután 3 órakor, a tamásfalai önkéntes kőmíves fuvózenekar játéka mellett való kivonulása fogja jelezni. A majálison a rimaszombati zenekar és a tamásfalai önkéntes kőmíves fuvózenekar felváltva játszanak. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatni fognak.

A Tompaszobor bizottság hétfőn délelőtt fontos ülést tartott, melyen a bizottság tagjai tekintve azt, hogy a megyei székház építése is rövid időn befejezést nyer — a szobor elhelyezésének kérdéséről még egyszer lehatóan tanácskozott. Végleges megállapodás ezuttal sem történt, amennyiben a tér szabályozása is még mindig kérdés alatt áll. A különböző tervek közül a városnak ugy jövője érdekében, mint aesthetikai szempontból, az az egyetlen szabályozási terv volna legelfogathatóbb, melyszerint a mostani kanyargós állami út akként helyeztetnék át, hogy egy nagyobb négyszögű s a parkírozásra alkalmas tér alakuljon, melynek közepére állítatnék föl a költő szobra. E terv azonban tetemes költségbe kerül. A bizottság hosszabb s minden irányban teljes tájékozást nyújtó eszmecsere után abban állapodott meg, hogy ez utóbbi terv foganatosítására az illetékes hatóságoknál, különösen pedig a m. királyi kereskedelemügyi miniszteriumnál megteszi a szükséges lépéseket.

Hivatalvizsgálat. A csendőrkörületi parancsnok helyettese *Grose* Győző őrnagy Pozsonyól f. hó 19-én városunkba érkezett a csendőrség megvizsgálása végett. Örömmünknek adunk kifejezést, midőn jelenthetjük, hogy a csendőrségünk működése a felettes eszndőri hatóságnak is megelégedésére szolgál *Grose* Győző őrnagy elismerését fejezte ki fancesali *Jobk* Győző csendőrhadnagynak.

Kántor-próba Ritkaság szellemi élvezetben részesültek azok, akik tegnap reggel a helybeli ev. ref. templomban a próbára meghívott kántorjelöltek orgonajátékát és éneklését hallgatták. A meghívottak sorrend szerint következők voltak: *Somogyi* István Ómbódról (Szatmármegye), *Peleskey* Dániel Darvasról (Bihar-megye), *Fövenyessy* Bertalan Szikszórol (Abauj-megye), *Tóth* Lajos Gyöngyösrol (Hevesm.), *Szántó* Endre Csorvásról (Békésmegye). A hallgató publikumnak egyhangu véleménye róluk, hogy valamennyien kész művészek, és igazán nehéz helyzetbe hoztak a presbiteriumot, hogy már most kit válasszon közülök. Ha lehetne: mind az ötöt itt marasztanák. Egyik szebben énekel és orgonál mint a másik. Valósággal művészi magaslaton álló *hangversenyvel* gyönyörködtették a szép számmal összegyűlt közönséget, melynek soraiban a más vallásfelekezetűek közül is sokan helyet foglaltak. Szakértőkül a presbiterium *Váry* Jánost, *Uthy* Antalt, *Hujbert* Józsefet és *Bodor* Lászlót kérte fel, a kiknek írásban előterjesztendő véleményük alapján fog a választás néhány nap múlva megtörténni. Döbben a szereplők és szakértők tiszteletére a városkertben ebédet adott a presbiterium.

Szülésznői tanfolyam. A vármegye felterjesztése folytán egy a közkórházzal vagy a Fehér-kereszt

gyermekmenedékházzal kapcsolatban létesítendő szülésznői tanfolyamra nézve a tárgyalások megindulnak. E czélból június 6-án városunkba érkezik dr. *Taufér* Vilmos egyet. tanár, ki a bábaügy országos rendezésével meg van bízva, s dr. *Hajós* egészségügyi felügyelő. Az értekezleten Gömör, Nógrád, Zólyom, Liptó és Hontvármegyei alispánjai vesznek részt.

Halálozás. *Szabó* József népbanki pénztárnokot mély gyászba döntötte testvére *Szabó* István, helybeli derék iparos polgártársunk f. hó 21-én hajnalban, 66 éves korában bekövetkezett gyászos elhunyt. Ma délután temetik. Nyugodjék békében!

A helybeli állami elemi iskolák ez idei majálisukat — mint értesülünk — június hó 5-ik napján fogják megtartani.

Névmagyarosítás. *Weinfeld* Andor rimaszombati illetőségű budapesti lakos, végzett joghallgató vezetőknévtel belügyminiszteri engedéllyel „Gyöngyös“-re változtatta.

Eljegyzés. *Czimet* József helybeli izr. metsző kedves leányát *Józsát*, eljegyezte *Friedmann* Samu Debreczenből.

A jolsvai ág. hitv. ev. egyház f. hó 19-én tartotta évi rendes gyűlését. Ez alkalommal adózott az egész egyház: bőkezű *Maecenásának* — néhai *Remenyik* Pálnak. Emlékét — jegyzőkönyvének lapjain kívül, — akként is megörökíti, hogy: az általa hagyományozott épületeket több ezer forint értékben újítja — s az így újított épületeket emléktáblával s felirással látja el, s az elhúpt arczképét is megfesteti. *Baltazár* János lelkész — az egész egyház nevében — a tisztelet, a szeretet és nagyrabeesülés hangján tolmácsolta *Kuna* Aurél főszolgabíró egyházfelügyelő iránt az elismerést, a köszönetet — s az igaz hálát azért, hogy az egyház kormányát — 10 éven át oly erős, biztos kézzel vezette s annak szellemi s anyagi javát oly önfeláldozón, páratlan buzgalommal, például szolgáló egyházszeretettel — önzetlenül szolgálja. Elfogadta *Jurin* Samu tanító-egyházi jegyző lemondását s helyét *Poltz* Józseffel töltötte be. Beszámolt még az elnökség, a *Remenyik* Pál-féle föld s rét-birtok haszonbérbeadásának általános eredményéről, mely azt engedi következtetni, hogy a f. évben 4—5000 korona tiszta hasznót hozand.

Közgyűlés. A gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank f. hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott *Ragályi* Géza elnöke alatt. Egyetlen tárgy volt az alap-szabályok módosítása, s a közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett módosításokat egyhangulag elfogadta.

Nagy-Rőcei ünnepségek. A nagyrőcei áll. polgári iskolák negyedszázados fennállásának emlékére Nagyrőce város hazafias közönsége 1901. június 8-án ünnepet rendez. Az ünnepély sorrendje: reggel 8 órakor *Tedeum*, d. e. 10 órakor ünnepély az iskola tornatermében, déli 12 1/2 órakor közös ebéd a vendéglő nagytermében, d. u. 1/2 órakor polgári és felső kereskedelmi iskola ifjuságának tornaversenye a piac téren, este 8 órakor műkedvelő előadás, mely alkalommal szinre kerül *Csiky* Gergely „Buborékok“ című 3 felvonásos vígjátéka. Szerepelni fognak a színielőadásban Nagyrőce és vidéke előkelőségei. Színielőadás után táncmulatság lesz. Meghívják ezen ünnepélyre a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert is, a tanügy s társadalom más előkelőségeit.

Mérgezés Tiszolcson f. hó 17-én meghalt *Ro-hács* János 5 napos kis leánya, s miután a haláleset gyanus volt, jelentést tettek a szolgabírósnálnál, s ez 19-én az ügyészséghez táviratozott. A törvényszéki bonczolás nyomában elrendeltetett, s még aznap foganatosított is Tiszolcson. Ez alkalommal kiderült, hogy a kis gyermek halálát valószínűleg lúggal való mérgezés okozta. A vizsgálat az ügyben megindult.

Kuglizó megnyitás. A polgári olvasókörben a kuglizó megnyitása f. hó 19-én ment végbe. Nem voltak ugyan sokan a megnyitáson, de a kik részt vettek, jó ozsonna mellett fesztenül, kedélyesen mulattak.

Műkedvelői színielőadás. Jolsván, folyó évi május hó 27-én a „Korona“ vendéglő nagytermében az „állandó színpad“ javára a jolsvai műkedvelő társaság táncmulatsággal egybekötött színielőadást rendez. Előadják a „mozgó fényképek“ című 3 felvonásos bohózatot.

Megkezdik a gyár építését. A Mansfeld-féle magnit-, téglá- és chamotte-gyár az utóbbi időben egyesült az ugynevezett belga részvénytársasággal, s így alapitőkéje 8 millió koronára emelkedett. A részvénytársaság itteni agyaggyárához — mint halljuk — az építési tervrajzokat a melléképületekre egy helybeli jó hírű vállalkozónak adta át ajánlattétel végett; a körkemenczékét saját szakközégeik által építették. A szükséges téglamennyiséget a városnál már megrendelték. Örvendünk, hogy végre mégis siker koronázza az ügyet.

Veszettség. A nagyrőcei járásban — *J. Tapolcán* f. hó 13-án egy macska veszetsége nagy ijedelmet okozott. A dühös állatot alig birták áldozataról a mezőn elűzni s ártalmatlanná tenni. Addig is 3 áldozatot kívánt és pedig: *Dankó* János, ifj. *Jankó* János és egy 4 éves gyermek személyében, a kiket f. hó 14-én megmárt s megdagadt tagjaikkal a Hőgyes téle intézetbe szállította a szolgabíróság. R. H.

Patkolási tanfolyam Rimaszombatban. A nagym. m. kir. földmívelési miniszterium folyó évi október 1-ével hat hónapra terjedő patkolási tanfolyamot kíván létesíteni Rimaszombatban, ha arra legalább tíz kovácsmester vagy legény jelentkezik, kik 17-ik életévüket már betöltötték. A helyben lakók előzetes előadások-kint 60 fillért, vidékről valók pedig 1 korona segélyt nyerneek és egy III. osztályu ide-oda érvényes vasúti jegy árát, esetleg 16 fillér kilométerpénzt. Felhívjuk ezen kedvező alkalomra az érdekelteket valamint mindazon birtokosaink figyelmét is, kik gazdaságukon rendes kovácsot foglalkoztatnak. Az előadások mindig csak ünnep- és vasárnap reggeli 8 óratól délutáni három óráig tartanak. A tanfolyamon résztvenni ohajtók szándékukat június 8-áig *Palm* Nándor kir. főállatorvosnál sürgősen jelentsek be.

Gondatlanság. Jánosiban f. hó 17-én *Balog* Lajos 10 éves iskolás fiú a temetőben egy fegyvertől-tényt tiltált s a közelben társával együtt tüzet rakva, a töltényt a tűzbe doakta. Ez fellobbant és a vigyázatlan fiú balkezének 3 ujját összeroncsolta. A sérült fiút be-szállították a közkórházba.

Köszönetnyilvánítás Mindazok, a kik szeretett férjem elhunyt alkalmából részvétnet kifejezték, s őt örök nyugvóhelyére kikísérni szívesek voltak: fogadják ez uton is nyilvánuló köszönetemet. — Rimaszombat, 1901. május 24. *Özv. Jakovetz Alajosné.*

Halálozás. Kokován, f. hó 21-én elhunyt **Lipták Endréné** szül. Fábian Vilma életének 27-ik, boldog házasságának 7-ik évében Temetése f. hó 23-án lesz. A korán elhunyt fiatal asszony halála egész Kokován és vidékén őszinte részvétet kelt. Nyugodjék békében.

Lesz világosság! A villanyvilágítási részvénytársaság egy a saját kebeléből önzetlenül vállalkozó bizottságot küldött ki, mely bizottság már a legközelebbi napokban házanként sorra látogatja polgártársainkat, a lángok mennyisége, feljegyzése és összeállítása végett. — Reméljük hinni, hogy munkájokat siker és eredmény fogja koronázni, s mielőbb Rimaszombat városa tündöklő fényben fog csillogni, a hold — akarom mondani a villanyfény mellett. — Ugy legyen!

Templom és paplak javítás. A ragályi róm. kath. templom és paplakon teljesítendő helyreállítási munkálatok biztosítása iránt a helybeli kir. államépítészeti hivatalnál f. hó 21-én árnyalt tartatott, melynek folyamán a munka kivételével Alexy György ragályi közművesiparos bizatott meg.

Barnum Miskolcson A világhírű csoda: Barnum és Bailey czirkusza f. hó 15-én Miskolcson volt látható, s vármegyénkbeli csoportokban utaztak e napon, hogy meglássák a világhírű csodát, mely azonban nem igen elégitette ki a közönséget, csak a nagy masszával imponált. A vasuti kocsik zsufolva voltak, s különösen Bánrévétől Miskolczig ember-ember hátán állt a kupékban. Mikor azután hazajött a nagy sokaság, melynek soráiban városunkból is számosan voltak, volt zugolódás és elégedetlenség. Bizony nem érte meg a kirándulás a többszöri önkéntelen gőzfürdőt!

Hidépítés. A budapest-vác-kassai állami közuton Rozsnyó városában levő „Drázus“-pataki hid, felszerkezetének megújítása 3335 kor. 86 fillérrel engedélyeztetvén, ezen munkálat biztosítása végett f. hó 30-án a helybeli kir. államépítészeti hivatalnál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Kegyetlenység. Egy felfalusi csordás suhanc: a 15 éves Magyar János, folyó hó 15-én kegyetlenül elbánt egy tőpörödött öreg asszonnyal: Özv. Szabari Istvánné felfalusi lakossal, ki arról volt nevezetes, hogy százakra menő összeget bízták rá s küldözték. Így néh. Szentiványi Miklós akárhányszor küldött vele 5—600 forintot egy levélben vagy újságpapírosban. A szegény 63 éves öregasszony a jelzett napon Harkács felé igyekezett s egy suhanc szegődött hozzá, ki az uton egy nagy bottal agyba-főbe verte a tehetetlen anyókat, kit súlyos sérüléssel a kórházba szállítottak. A lelketlen tettes bizton arra számított, hogy most is valami küldetésben jár s talán pénzt visz az öreg asszony. A csendőrség a gaz fickót letartóztatta.

A dobsinai kies fekvésű jégbarlang, vármegyénk egyik főnevezetessége, melyet külföldről is ezrével keresnek föl évente, május hó 15-ike óta minden nap délelőtt 11-től délután 3-ig villanyvilágítás mellett a közönség megtekintésére nyitva áll. *Fejér Endre,* a jégbarlangi telep bérője s vendéglőse mindent elkövet, hogy a közönség meglegedését kiérdemelje ez évben is.

Kitartás. Lapunk szerkesztőségéhez beérkezett egy ily czímmel nevezett, kölcsönösen segélyező egyesület hetilapja, mely a mellett, hogy az egyesületi ügyeken kívül igen vonzó s közérdekű czikkekkal szórakoztatja olvasóit, a lap előfizetése ellenében kapják az előfizetők a „nemzeti balesetbiztosító részvénytársaság“-nak 2000 koronáról szóló, halált okozó vagy állandó vagy részleges munkaképtelenséggel járó baleset elleni biztosítási kötvényét az előfizetés idejére. A lap megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára havonként 1 korona, egész évre 12 korona. Előfizetni lehet a lap kiadóhivatalában: Budapest, Rökk Szilárd utca 27. szám.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Hirdetmény.

475. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék felhívja mindazokat, a kik **neh. Beliczky Viktor** közjegyzői biztosítékára az 1874 XXXV. t. cz. 173. §-a szerint törvényes zálogjoggal bírnak, miszerint követeléseiket ezen hirdetmény **harmadszori megjelenésétől számított 90 nap alatt** ide jelentsek be, ellenkező esetben ezen biztosíték arra való tekintet nélkül kiadatik.

Rimaszombati kir. törvényszéknél, 1901 évi április hó 30-án.

Kubinyi Aladár, törvészéki elnök.
Fodor, törvészéki jegyző.

3-3

Hirdetés.

Tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke nagyrédmű közönségének becses tudomására, hogy a 25 év óta fennálló

Jakovetz Alajos-féle kőfaragó és márvány-raktárt

férjem elhalálása után is — egy **kiváló szakember** vezetésével — fentartom és iparkodni fogok a nagyrédmű közönséget minden rendelésnél pontosan és jutányos árak mellett kiszolgálni.

Elvállalok mindenféle gránit-, syenit-, márvány- és homokkő siremlékeket, valamint öntöttvas-kereszteket és sirkerítéseket.

Tisztelettel ajánlva magamat, vagyok

Özv. Jakovetz Alajosné,
Rimaszombat, Andrássy-ut 6. szám

1-3

Pályázati hirdetmény.

Jolsva r. t. városnál leköszönés folytán megüresedett irnok-végrehajtói egyesített állásra pályázat nyitattik — Ezen állás évi 800 korona fizetéssel van összekötve: a kik ezt elnyerni óhajtják, kellően okmányolt kérvényeiket **legkésőbb folyó évi június hó 1-ig** a polgármesteri hivatalra ezimezve adják be.

Kelt Jolsván, 1901 május 18-án.

Bazilidesz, polgármester.

290 waggon bükk hasáb-tüzifa.

Alulírott cég körülbelül 290 waggon **bükk-hasábfát** szándékozik Rimaszombatban vagy evvel Budapestre azonos fuvardíjtételi állomáson franco waggonba rakva és az eladó által hivatalosan mázsálatva, készpénzfizetés ellen vásárolni akként, hogy a szállítástól a korhadat és bütykös fa teljese ki van zárva. A waggonok teljesen kihasználandók, ehhez képest 10000 kgnál kevesebbet berakni nem szabad. A fának legalább tavaly télen vágottnak (vagyis legalább második évben levőnek) kell lenni, előnyben részesül az olyan, mely idősebb és mely lehetőleg 1897/8. telén lett vágva. Idén télen vágott fára vonatkozó ajánlat figyelembe nem fog vétetni. Az ajánlat az ajánlattevőt folyó hó végéig kötelezi. Írásbeli ajánlatok zárt borítékban „ajánlat **Roheim Károly és fiai cég részére**“ felirattal **Beliczky Viktor kir. közjegyzőhöz Rimaszombatban, folyó hó 24-én délelőtt 10 óráig** nyújtandók be és ugy az eladó nevével, címével, a fa árat és jelenlegi rakhelyét, valamint azon kijelentést kell tartalmaznia, hogy a jelen feltételeket ajánló ismeri. Budapest, 1901. május hó 16.

Roheim Károly és fiai.

Hirdetmény.

30. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. járásbíró 1900. évi I. p. II. 761. 668/3. számú végzése következtében **Krausz Jakab** és **Szöke Pál** felperesek javára **Kossuth József** ellen 134 korona, 313 korona s jár. erejéig 1900. évi december hó 28-án fogantatott kiellégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2996 koronára becsült sertések, lovak, kocsik, hámok és butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi királyi járásbíró 1900. V. 453/2. számú végzése folytán 134 kor., 313 kor. tők. követelés, ennek 1900. évi szept. hó 10-től járó 5% kamatai és eddig összesen 131 korona 43 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben alperesné leendő eszközlésére folyó **1901. évi május h. 30-ik napjának** délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni. — Kelt Rimaszécs, 1901. május 12-ik napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

Tisztelettel hozom Rimaszombat város és a vármegye nagyrédmű közönségének tudomására, hogy a több oldalról történt felszólításnak engedve, elhatároztam hogy **Rimaszombatban,** az Andrássy-uton (Dr. Szabó Samuné urnó háza mellett)

szobrász műtermet, kőfaragó műhelyt és sirkő-raktárt

állítok és itt minden e szakba vágó munkát felvállalok és készítek; midőn ezen elhatározásomat nyilvánosságra hozom, kötelességemnek tartom még fölemlíteni, hogy hasonló műhelyt és raktárt hét év óta Losoncson is bírok. — kérem ennél fogva ugy a nagyrédmű közönséget, mint az építő mester urakat, hogy alkalomadtán szükségleteiket nálam megrendelni sziveskedjenek.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nyerező bizalmat kiérdemeljem és megrendelőimet ugy a kifogástalan kivitel, mint áram mérsékelt-ségénél fogva megnyerjem.

A nagyrédmű közönség jóakaratu támogatását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1901. május 20.

Csordás József,
szobrász és kőfaragómester.

1-3

BRAUN ZSIGMOND

VASKERESKEDÉSE RIMASZOMBAT.

Elősmert legjobb és legkedveltebb

Gyári raktár különféle kitűnő minőségű

Styria-kerékpárok Gömörmegei képviselete.

varrógépeknek jutányos árak és kedvező feltételek mellett

Nagy raktár építkezési anyagokból, ugymint: **portland- és román-czément, mennyezet-nádfonat, kátrány fedél-lemez, el-szigetelő-lemez, carbolineum** stb.

Különféle színű **cserépkályhák**ból nagy raktár.

Az „Első magyar általános biztosító-társaság“ kerületi főügynöksége.

Az országos központi mintapinceze palaczkborai.

Van szerencsém a nagyrédmű közönség becses tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9-ik szám alatt** (pénzügyigazgatósági épület) egy, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően berendezett

fűszer-, liszt-, csemege-, bor- és ásványviz

üzletet nyitottam.

Nagybátyám **Weisz Károly** üzletében 12 éven át, a **Holländer és Weisz** cégégnél pedig mint üzletvezető 4 éven át szerzett tapasztalataim és széleskörű szakismereteim biztosítanak arról, hogy ugy figyelmes, gyors és pontos kiszolgálás, valamint friss és legjobb minőségű árúk és legjutányosabb árak tekintetében mindenkor a legkifogástalanabbat és legelőnyösebbet nyújthatom.

Nagybecsű pártfogásukat kérve, ajánlom szolgálataimat

kiváló tisztelettel

Schwarz Pál.

Törley Talisman sec.

3-3

Friss töltésű ásványvizek.

Legfinomabb cognac és likőrök.

Értesítés.

Van szerencsém Gömörvármegye s a szomszédos vármegyék mélyen tisztelt uri közönségének szives tudomására adni, hogy **Losoncson, évtizedek óta fennálló**

kocsigyártó üzletemben

a raktáron levő különféle kocsikat, ugymint **nyitott és fedeles hintókat,** valamint **kucsir-kocsikat** és **magyar szekereket** tulhalmozottság miatt **tetemesen leszállított áron** eladás alá bocsájtom.

Midőn ezen kedvező körülményre Gömörvármegye s a szomszédos vármegyék igen tisztelt uri közönségének szives figyelmét felhívom, egyuttal megjegyzem, hogy az általam gyártott kocsik szakszerű kiviteléről jó hírnevem kezkesedik.

Szives megkereséseket kér

teljes tisztelettel

MURAKÖZY ISTVÁN,
kocsigyáros Losoncson.

2-4